

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 128/2019-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti PRELIKA, a. s. Prešov, Protifašistických bojovníkov 4, Prešov, IČO 36467782, zastúpenej advokátskou kanceláriou PALŠA a PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA spol. s r. o., Masarykova 13, Prešov, v mene ktorej koná advokát JUDr. Patrik Palša, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4 Cob 71/2018 z 26. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti PRELIKA, a. s. Prešov, o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2018 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti PRELIKA, a. s. Prešov, Protifašistických bojovníkov 4, Prešov, IČO 36467782 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Cob 71/2018 z 26. septembra 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“). Dátum odovzdania ústavnej sťažnosti na poštovú prepravu je nečitateľný.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) domáhala, aby okresný súd zakázal žalovaným v I. až III. rade používať v súvislosti s predmetom ich podnikania registrovanú slovnú ochrannú zámku „HOREC“ a označenia s ňou zameniteľné na označenie žalovanými predávaných a vyrábaných alkoholických nápojov. Sťažovateľka sa zároveň domáhala uloženia povinnosti žalovaným stiahnuť už uvedeným spôsobom označené výrobky z predajní a distribučných sietí, ako aj uloženia povinnosti zdržať sa pri označovaní žalovanými vyrábaných alkoholických nápojov označeniu obsahujúcemu slovo v znení a prevedení „HOREC“.

Okresný súd rozsudkom z 15. marca 2018 žalobu sťažovateľky zamietol a druhým výrokom uložil sťažovateľke povinnosť nahradiť žalovaným trovy konania.

Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil prvoinštančný rozsudok okresného súdu a rozhodol aj o trovách odvolacieho konania.

Podľa sťažovateľky dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu „... sme vzhľadom na zákonom prípustné možnosti uvedené v Civilnom sporovom poriadku nepodali.“.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nesúhlasí so závermi krajského súdu v napadnutom rozhodnutí, ktoré je podľa jej názoru nezákonné. Krajský súd, rovnako ako aj okresný súd nesprávne „*interpretovali*“ zákon č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochranných známkach“).

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti ďalej uvádza, že je preukázateľne majiteľkou slovnej ochrannej známky „HOREC“. Podľa zákona o ochranných známkach bez súhlasu majiteľa ochrannej známky nesmú tretie osoby v obchodnom styku používať označenie zhodné s ochrannou známkou pre tovary alebo služby, ktoré sú zhodné s tými, pre ktoré je ochranná známka zapísaná. Pri neoprávnenom zásahu do výlučných práv sa môže majiteľ ochrannej známky domáhať, aby bolo takéto porušovanie alebo ohrozovanie jeho práva všeobecným súdom zakázané a následky takého zásahu odstránené.

Podľa sťažovateľky v konaniach «... *pred súdmi oboch inšancií bolo nepochybné a nesporné, že majiteľom ochrannej známky, tak ako to aj samotný odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, je naša spoločnosť.*

Ak teda nebolo sporné, že majiteľom ochrannej známky je naša spoločnosť a že žalovaný uviedol našu ochrannú známku na svojom výrobku, mali sme tak v konaní nepochybné právo domáhať sa, aby bolo porušovanie práva zo strany žalovaného - porušovateľa zakázané. Odvolací súd ako aj súd prvej inštalácie to však takto, podľa rozhodnutí a odôvodnenia rozhodnutí nevnímali. Ich rozhodnutia sú tak nezákonné.

... odvolací súd v Rozsudku zo dňa 26.09.2018 v bode 53 odôvodnenia uviedol:

„Žalobca ako majiteľ slovnej ochrannej známky HOREC nie je tak v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 zákona o ochranných známkach oprávnený zakázať žalovaným používať v obchodnom styku označenie „HOREC“ ako údaj slúžiaci na označenie vlastnosti (príchute) liehoviny, a teda zakázať označovanie, ponuku a predaj liehoviny „ST. NICOLAUS KLASIK SLOVENSKÁ BOROVIČKA HOREC 40 %“, keďže je zrejmé, že žalovaný v 3. rade nenapodobňuje označenia výrobkov žalobcu a používa slovo „HOREC“ v súlade s dobrými mravmi súťaže výlučne ako údaj týkajúci sa príchute liehoviny

„ST NICOLAUS KLASIK SLOVENSKÁ BOROVIČKA HOREC 40 %“, a nie ako údaj o obchodnom pôvode napadnutého výrobku, teda ako označenie v známkovo právnom zmysle.“

... Odvolací súd svojim rozhodnutím poprel zákonom garantované a výslovne dané právo majiteľovi ochrannej známky domáhať sa, aby bolo porušovanie práva zakázané, a to navyše tým spôsobom, že súd chráni a obhajuje konanie žalovaného tým, že tento uvádzal na svojich výrobkoch túto ochrannú známku žalobcu „len ako príchut“ liehoviny. Odvolací súd nerešpektoval zákon. Príchut alebo iné znaky neboli predsa pre toto konanie podstatné. Dôležitou skutočnosťou pre konanie bolo, že žalovaný v 3. rade použil na svojom výrobku riadne zapísanú ochrannú známku „HOREC“, a to napriek tomu, že mu to zákon výslovne zakazuje.

... Je irelevantné, ako si porušovateľ „vyloží“ alebo akým spôsobom vníma vedomé použitie cudzej ochrannej známky na svojom výrobku. Dôležité je, že tento vedel, že takáto ochranná známka je v registri zapísaná a že jej použitím, v akomkoľvek slova zmysle na svojom výrobku sa dopustí poškodenia práv majiteľa tejto ochrannej známky.

... Odvolací súd tak nemôže uviesť, že „žalobca nemôže žalovanému zakázať používanie jeho známky“. Ide o jasné odopretie práv sťažovateľa odvolacím súdom.

Ďalej odvolací súd navyše uviedol v bode 55 odôvodnenia, že:

„Majiteľ ochrannej známky sa môže domáhať právnej ochrany iba ak tretia osoba nepoužíva údaj definovaný v § 14 ods. 1 zákona o ochranných známkach v súlade s obchodnými zvyklosťami, dobrými mravmi a pravidlami hospodárskej súťaže. Žalovaný v 3. rade však neznázornil nápis „HOREC“ na etikete svojho výrobku takým spôsobom, v dôsledku ktorého by bolo možné vnímať tento nápis ako ochrannú známku (obchodnú značku) žalobcu ani z vizuálneho hľadiska, keďže grafická úprava nápisu „HORECu“ na etikete výrobku žalovaného v 3. rade je celkom odlišná od podoby, v akej používa toto označenie žalobca na svojich výrobkoch, pretože sa odlišuje veľkosťou, farbou a hrúbkou písma, ozdobným typom písma, farebným podkladom, umiestnením a zakomponovaním na etikete.“

Toto odôvodnenie odvolacieho súdu nemá žiadnu oporu v zákone, nakoľko takéto podmienky majiteľovi ochrannej známky zákon nikde neukladá. Išlo by totiž o popretie znenia jedného z ustanovení zákona o ochranných známkach, konkrétne ust. § 8 ods. 1...

V danom prípade je tak nepochybné, že ako majiteľ máme výlučné právo používať ochrannú známku „HOREC“ v spojení s tovarmi alebo so službami, pre ktoré je zapísaná.».

Podľa sťažovateľky konanie žalovaných zakladá aj naplnenie znakov skutkových podstát nekalosúťažného konania.

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zároveň uviedla, že „... všeobecné súdy rozhodujú podobné veci tak, že chránia majiteľov ochranných známok a zakazujú porušovateľom používať ochranné známky, ktoré sú vo vlastníctve niekoho iného...

V tomto našom prípade však všeobecné súdy týmto spôsobom nepostupovali. Namiesto toho, aby rozhodli o žalobou uplatnených nárokoch na základe zákona, venovali sa posudzovaniu rozlišovacej schopnosti ochrannej známky, čo je zákonnou kompetenciou ÚPV SR a nie tomu, že túto ochrannú známku na základe platného zápisu v registri ochranných známok vlastníme a že ju žalovaný napriek tomu použil. Z dôvodu neoprávneného zásahu žalovaného do nášho vlastníckeho práva k tejto ochrannej známke je túto potrebné ochrániť a zakázať žalovanému ju používať.“.

4. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva obchodnej spoločnosti PRELIKA, a. s. Prešov, IČO... na ochranu majetku podľa čl. podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež jej právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn.: 4Cob/71/2018 zo dňa 26.09.2018 porušené boli.

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn.: 4Cob/71/2018 zo dňa 26.09.2018 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť trovy konania obchodnej spoločnosti PRELIKA, a. s. Prešov, na účet splnomocneného právneho zástupcu sťažovateľa, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

11. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľky je možné kvalifikovať ako sťažnosť podľa čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f) a § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde, pričom sťažovateľka je v konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom v zmysle § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 39, § 43 a § 123) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pričom prihliadal aj na právnu úpravu účinnú v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, ako aj na ustálenú judikatúru ústavného súdu súvisiacu s touto právnou úpravou.

13. Ako to z petitu ústavnej sťažnosti zjavne vyplýva, sťažovateľka namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1

dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu, odôvodňujúc to tým, že je nezákonný, keďže krajský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami zákona o ochranných známkach.

14. Ústavný súd už viackrát konštatoval, že jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je jej subsidiarita. Ústavnú sťažnosť možno teda podať len vtedy, keď boli pred jej podaním vyčerpané všetky prostriedky, ktoré zákon na ochranu práva poskytuje.

15. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

16. Ústavný súd šetrením zistil, že napadnuté rozhodnutie bolo právnenému zástupcovi sťažovateľky doručené 19. októbra 2018. Dovolanie proti rozhodnutiu podané nebolo.

17. Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

18. Jedným zo základných princípov, na ktorých je vystavaná nová procesná úprava dovolania ako mimoriadneho právneho prostriedku podľa § 421 ods. 1 CSP, je princíp uvedený v čl. 2 ods. 2 CSP, a to princíp právnej istoty, ktorý je definovaný ako stav, v ktorom každý môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (Najvyšší súd Slovenskej republiky, ústavný súd, Európsky súd pre ľudské práva, Súdny dvor Európskej únie). Zásadnou zmenou v novej úprave prípustnosti dovolania podľa citovaného ustanovenia proti rozhodnutiam odvolacieho súdu s výnimkami uvedenými v § 421 ods. 2, ako aj v § 422 CSP je nerozlišovanie rozhodnutia z hľadiska jeho formy s tým obsahovým

rozdielom, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 CSP.

19. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno preto nahrádzať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Túto možnosť sťažovateľka v tomto prípade mala, sama v ústavnej sťažnosti pripustila, že nevyužila možnosť domáhať sa ochrany svojich práv prostredníctvom dovolania.

20. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukázala na rozdielne rozhodovanie obdobných prípadov, keď uviedla, že všeobecné súdy „... rozhodujú podobné veci tak, že chránia majiteľov ochranných známok a zakazujú porušovateľom používať ochranné známky, ktoré sú vo vlastníctve niekoho iného. Dovoľujeme si uviesť napríklad... (nasledujú konkrétne spisové značky rozhodnutí všeobecných súdov, pozn.). V tomto našom prípade však všeobecné súdy týmto spôsobom nepostupovali.“. Napriek tomu sťažovateľka žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnila, prečo nepodala dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu.

22. V slobodnej spoločnosti je predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva hájili a starali sa o ne („*vigilantibus iura*“). Ten, kto sa stavia k ochrane svojich práv s neospravedliteľnou ľahostajnosťou alebo nevedomosťou, nemôže s úspechom požadovať

ochranu týchto svojich práv ihneď na ústavnom súde, tak ako to urobila v tomto konaní sťažovateľka prostredníctvom osoby práva znalejš (advokáta), u ktorého platí notorieta, že pozná platné právo.

23. Ústavný súd opätovne poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je možnosť intervencie zo strany ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak ochranu neposkytujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre neprípustnosť (m. m. I. ÚS 22/03, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013).

24. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby účastník konania domáhajúci sa ochrany svojich základných práv sám rozhodol o tom, či sa jej bude domáhať v konaní pred všeobecnými súdmi alebo ústavným súdom. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy a zo zákona o ústavnom súde zjavne vyplýva, že pred podaním sťažnosti ústavnému súdu musí účastník konania vyčerpať všetky riadne (i mimoriadne) opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi.

25. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd podanou ústavnou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ju odmietol ako neprípustnú.

26. Nad rámec uvedeného ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54), t. j., že v prípade podania dovolania a následne procesného rozhodnutia dovolacieho súdu by sťažovateľke lehota na podanie

ústavnej sťažnosti ústavnému súdu bola považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (m. m. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010). Tento právny názor je premietnutý aj v poslednej vete § 124 zákona o ústavnom súde.

27. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, o ďalších návrhoch sťažovateľky formulovaných v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu, náhrada trov konania) nebolo potrebné rozhodnúť.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2019